

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת חקת
שנת תשפ"ה

גליון
ק"ב

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

• לשמע את שני הצדדים

המנהל לא יכל לסבל את זה, הוא מרים טלפון ואומר למלמד: "תדליק את הטלפון שלך על רמקול", והמנהל שואל בקול: "מי ששם את המקל מעל הדלת שיודה עכשו במעשה!" אף אחד לא עונה, והמנהל שואל עוד פעם: "מי ששם את המקל מעל הדלת שיודה עכשו, שהוא יקום ויחפה מחוץ לפתה". זהו באמת דבר טוב, שמוציאים מהפתה את הילד, כדי לדבר עם הילד בפרטיות.

הילד קם ויוצא מהפתה, והמנהל אומר למלמד: "אני רוצה לדבר עם הילד בטלפון", והמלמד נותן את הטלפון לילד, והמנהל שואל אותו: "מה היה הספור עם המקל מעל לדלת?" אומר הילד: "לפני כמה דקות אח שלי הניח את המטאטא מעל הדלת כדי שיפל עלי, וכשפתחתי את הדלת זה נפל עלי, לכן חשבתי לשים גם לו, עוד מעט כשאח שלי יכנס, שזה יפל עליו".

והמנהל אומר לי: יוצא שהילד בכלל לא חשב על המלמד, הוא בכלל לא חשב למוטט את מערכת החינוך של התלמוד תורה שלנו... זה ספור של שני אחים ומקל... אם הייתי נוקט מיד בצעדים כדי להעניש את הילד, הייתי אומר לילד: "תלביש את המעיל שלך ולה הביתה!" - בעוד שהילד באמת לא אשם.

רואים מהספור כמה חשוב שמלמד או מנהל לפני שהם רוצים לעשות מעשה, שישאלו את

שני אחים ומקל...

שמעו ספור ששמעתי היום. המנהל מארץ ישראל מתקשר אלי, ומספר לי שהיום ממש היה לו נס, בזכות שהוא שומע כל כך הרבה שיעורים והוא קורא כל כך הרבה מכתבים ממוהרא"ש שצריכים להתנהג עם ילד ברגע.

מה היה הספור? המנהל ישב במשרד שלו בירושלים, והוא מסתפל על הכתות בטבריה דרך המצלמות, והוא רואה בהפסקה איך שילד נעמד על כסא, הוא מניח מטאטא על משקוף הדלת, שכשתפתח הדלת, המטאטא יפל על ראשו של הנכנס, וכך כשהמלמד יכנס יהיה 'שמח'...

המנהל יושב לו במשרד, והדם מתחיל לעלות לו לראש, והוא חושב 'איך אני יכול להגיע לילד, ולצוות עליו להוריד את המטאטא?' (המנהל בקריה היה יכול להכנס מיד לפתה ולתת לו סטירה, אבל המנהל מארץ ישראל גר בירושלים והוא מסתפל במצלמות אל ערים אחרות, עד שהוא יגיע לטבריה יקח לו שעתים).

והמנהל ממשיך להסתפל והוא רואה שכבר הסתיימה ההפסקה, כל הילדים מתישבים, המלמד פותח את הדלת, ולא פחות ולא יותר - המלמד סופג חבטה בראשו מהמקל של המטאטא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם אֲנוּ מְבִיאִים לַפְּנִיכֶם שְׁעוֹר שְׁמֹסֵר רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה שְׁלִיט"א לְמַחְנָכִים בְּפֶרֶשֶׁת וְאֶרָא ה'תשפ"ד.

כוחות שמימיים ללמד עם ילדים

השבח להקדוש ברוך הוא שאנו מתאספים עוד פעם, כדי לחזק את המלמדים והמחנכים.

היות ומשמיעים לכם את השעור בהפסקה, לא נאריך בשעור. ואני מקווה להקדוש ברוך הוא שעוד מעט ישמיעו את השעורים בכל התלמודי תורה בכל העולם, כלם יחיו את עצמם עם רבנו ז"ל. יגיע זמן שהעולם יהיה חייב להודות בזה שצריכים את החזק של רבנו, לא יעזר כלום ולא יועיל כלום, כלם יצטרכו את החזק של רבנו.

מאוד חשוב שמלמדים ישמעו חזק איך להתנהג עם הילדים, כי ילדים הם לא ארגזים שלומדים עליהם פעם אחת איך לנהל את העסק, את המשרד ואת המחסן, ואחר כך הכל הולך באותה מתכנת; ללמד עם ילדים זו עבודה - בכל יום מחדש. צריכים כוחות שמימיים כדי ללמד עם ילדים; חכמינו הקדושים אומרים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, א): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד": "אלו מלמדי תינוקות!" מלמד צריך כוחות שמימיים; ולכן חשוב מאוד למלמדים לשמע חזק בקביעות.

למה אתה בוכה? אמרתי לו: "למה אני בוכה? אני בוכה כי בית המקדש נחרב!"

מאוד נהניתי מהתשובה שלו, מבחינה מסוימת נהניתי מהתשובה הזו יותר מכל הספור, כי זהו מלמד חכם, קדם כל שתדע שאני לא בוכה בגללה, אני לא עושה ממך עכשו ילד מסכן...

והמלמד ספר, חשבתני לעצמי: רבוננו של עולם, הרי הייתי יכול להרג את הילד; אני מודה להשם שהייתה לי סבלנות לחכות עד להפסקה, ולשאל את הילד פנים אל פנים מה הספור עם הפתק. והילד אומר לי: **"אבי העניו כתב את זה..."** - עכשו נודע לי שזה לא כל כך פשוט הספור שם, יש בבית אבא עיר, ולכן הילד מאחר כל יום.

חברים להקשיב לשני הצדדים

אני יכול לספר לכם עוד הרבה ספורים, אבל אני לא רוצה לקחת ממכם את ההפסקה שלכם, אני רוצה שתכנסו לפתח אחרי ההפסקה בחשק, אבל אני רוצה לבקש ממכם: כל ספור שקורה, אפילו שיוזעים בודאות שהילד אשם, רואים אפילו שנוטף דם, והילד הזה הוא הילד הרע' ילד שפוצע כל אחד עד זוב דם, מכרחים עדן לשמע את שני הצדדים.

המשק השעור אי"ה בשבוע הבא

והרי לא יכולים סתם כך לבוא כל יום מאחר, אז כל יום הוא בא עם פתק והניח את זה על השלחן, המלמד כבר היה רגיל לכתב של אמא שלו ולנסח שאמא שלו כותבת, שהוא לא היה יכול לבא בזמן, מסבה כזאת וכזאת; בכל יום עם סבה אחרת. יום אחד נכנס הילד לפתח עם פתק, עם כתב אחר ונסח אחר, ושם נכתב עם אותיות חלשות: **"הילד מאחר שלא באשמתו, ואתכם הסליחה"**.

הפתק לא הריח טוב למלמד, היה לו חשד שהילד עצמו כתב את הפתק. המלמד מסתכל על הילד ועל הפתק חליפות... הוא מתחיל כבר לכעס והוא חושב: 'חברים לחנך את הילד!' אבל אחר כך עולה בו מחשבה: 'רגע, בשביל מה אני צריך לטפל בזה עכשו באמצע השעור, אני יכול הרי לחכות להפסקה, והוא אומר לילד: **"שב"**, הוא מסתכל עוד פעם על הפתק ועל הילד, והוא מחליט שהוא יחכה להפסקה.

בשעת ההפסקה כשכל הילדים יצאו החוצה, לוקח המלמד עוד פעם לידו את הפתק, הוא קורא לילד והוא מסתכל על הפתק, והוא חושב שעכשו הוא כבר יתן את הענש, והילד מכריז: **"המלמד, אתה רוצה לדעת מי כתב את הפתק הזה? את זה כתב אבא שלי, אבא שלי הוא עניו"**.

והמלמד ממשיך לספר: פרוצתי בבכי, והילד שואל אותי: **"המלמד,**

הילד מה הצד שלו בספור, ואפילו שחושבים שהילד בודאי אשם.

"המלמד, למה אתה בוכה?"

במוצאי שבת שעברה התאספו כל נכדי משפחת וייטצ'ען לכבוד יום השנה החמישים של הרב מווייטצ'ען זכרוננו לברכה (הסבא של חמי). [לרב מווייטצ'ען לא היה מה לחפש בשיקאגו, הוא גם רצה להיות יהודי מן השורה כמו כל היהודים המכבדים ביליאמסבורג, אבל האדמו"ר מסטמאר זכותו יגן עלינו אמר לו: **"אל תבוא לפה, תשאר בשיקאגו, תבנה שם את היהדות, תדאג למקואות וחלב ישראל"**, אז הוא נשאר לגור שם במסירות נפש, והוא נלחם כדי לבנות מקואות וליצור חלב ישראל].

לכבוד הכנס הביאו יהודי משיקאגו, אחד מהידידים הטובים של הרב מווייטצ'ען, והוא נשא דרשה.

היהודי הזה היה בחור בחייו של הרב מווייטצ'ען, ועכשו הוא מלמד כבר הרבה שנים. מאוד נהניתי מהדרשה שלו, כי בתוך הדרשה הוא דבר עד כמה צריך מלמד לשמור על כבודם של ילדי ישראל לשמור על רגע ולא לנקט מיד במעשים. לפני שיוזעים את כל הספור, ובאותו מעמד הוא ספר ספור מהמלמדות שלו שממש גרם לי לבכות.

והוא ספר כך: שנה אחת היה לו תלמיד שכל יום היה מגיע מאחר,

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

מה לעשות שעוד בחור מחליק לי מתחת לידים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יישר כח על כל החזק שאני מקבל מכם.

בברכתבתי לכם הרבה לגבי שני בני הבחורים שעושים לי בעיות ולא מתנהגים

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אני בוכה ביחד אתך ואני מבקש מהשם יתברך שתראה נחת מכל הילדים שלך; שכל ילדיך יחזרו בתשובה ויחזרו לדרך התורה.

אבקש ממך אח יקר: "אל תרפה ותחזיק מעמד"; עם תפלה אפשר

בראוי. עכשו יש לי בן שלישי. בחור בר מצוה, שגם מאים עלי שהוא יעשה לי צרות, אני ממש יוצא מהכלים ואני לא יודע מה לעשות, אולי תוכלו לעזור לי?

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת ויקהל פקודי - פרה, מברכים ניסן, כ"ב אדר, שנת תשע"ח לפרט קטן

לפעל הכל, צריכים רק הרבה סבלנות להמתין לישועה. אשרי האדם שמבקש מהשם יתברך בשפה שלו; הוא לא עוזב את השם יתברך ולא מתנאש, אפילו כשהוא עדין לא רואה את הישועה – בכל זאת הוא לא מתנאש.

קח את ספר המדות ותלמד אות בנים; לרבנו יש עצות וסגלות לכל דבר, תקנים מה שכתוב שם כן תזכה לראות מהם נחת.

רבנו ז"ל אומר (ספר המדות, אות בנים, חלק ב', סימן א): "מי שיש לו צער גדול בנים, יקרא בכל יום מעשה בראשית", תצית לרבנו בתמימות כן תזכה שכל הילדים שלך יביאו לך רק נחת.

...

(עצתו אמונה חלק ד', מכתב רעג)

עד כמה מתר להעיר לילדים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

האם צריכים לפחד מהילדים? אני שומע את כל השיעורים של ראש הישיבה שליט"א, שראש הישיבה אומר שצריכים להכניס אהבה כי אם לא הם עלולים לצאת לתרבות רעה, אז שמתי לב שבאשר אני מדבר אל ילדי הגדולים אני מפחד מהם, יש לי פחד שהם עלולים לרדת מהדרך וממש כל מלה צריכה להיות שקולה ומדודה, כי הם עלולים לסדר אותי היטב...

ברוך השם אני מכניס אהבה, אבל אני מרגיש שאני עושה את זה מתוך פחד. כל שכן בשאני רואה שהבן שלי לא מרצה ממשהו, אני מאוד נבהל, אני לא מראה את זה כלפי חוץ, אבל אני חושב לעצמי: 'רחמנא לצלן'! אולי אני לא נותן לו מספיק אהבה, הוא עוד עלול להדרדר בעוד כמה שנים.

ראש הישיבה אומר שעל חצפה אסור לוותר וצריכים להיות תקיפים. השאלה היא: רק חצפה? מה עושים כשהילד שומע בקול יצרו בדברים אחרים שהשכל

שלו עדין לא קולט למה אסור לעשות את זה, האם אני אמור לפחד להגיד לו בפרוש: "אני לא מרשה לך לעשות את זה בלי סבה! אתה צריך לשמוע בקולי", מהו הגבול בזה מתי לדעת שלא קרה כלום כשהילד בועס, ומתי צריכים לדעת שאסור להציק לילד כי הוא עלול לצאת לתרבות רעה?

ישר כח על הכל.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך – יום א' פרשת ויחי, ו' טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

ישנו מאמר החכם: "מן ההזירות – שלא להזהר"; אתה ראה להכניס הרבה אהבה בילדיך, שהם יאהבו להיות בבית, שהם יאהבו להיות איתך וכו'. ראה לערוך סעודות שבת יפות; תספור להם ספורים יפים בשלחן השבת; תשוחח עם הילדים שלך, תקשיב לספורים שלהם, אפילו שזה לא כל כך מענין אותך וכו', תדאג שתורה ומצוות יהיו דבר שמח אצלך בבית, ולא דבר של בכיות.

מה שאתה שואל בענין לוותר לילדים כל דבר וכו'; לתת לילד כל מה שהוא רוצה זה לא אהבה, זה חלשה של הורים, שהם לא יכולים להגיד לא. ילדים שנותנים להם כל מה שהם חושבים וכל מה שהם מבקשים גדלים לא בריאים, כשהם מתבגרים הם לא מסגלים להסתדר בחיים, כי בחיים אי אפשר לקבל הכל, אבל מכיון שנתנו להם כל מה שהם חלמו, הם קבלו כל דבר בעולם, הם לא מסגלים לקבל את החיים.

אתה מעררב בין היוצרות; אם ילד בועס כאשר ההורים אומרים לו לעשות דברים שהוא לא רוצה, זה לא נקרא להציק; מה הקשר לפחד שהוא יצא לתרבות רעה כשהוא בועס וכו', להפך, אם לא מחנכים את הילדים, נותנים להם לעשות מה שהם רוצים,

אזי הם יצאו לתרבות רעה, ולכן אני לא מבין בכלל מה אתה שואל.

להציק הפונה כשהורים מעליבים את הילד, לוקחים ילד ופוגעים בו; לדגמא, רוצים שהילד יסדר את הבית, ורואים שהילד מתחמק מלציית (כמו כל הילדים הבריאים), אז אסור לפגוע בו באופן אישי: "אף פעם לא תוכל להתחתן", "אתה עצלן", וכו', וזה נקרא להציק. עוד דגמא, הורים שרוצים לחנך את הילדים להיות מסדרים וכו', אסור לפגוע בילדים: "מזנח שפמוך", "מגעיל אחד וכו'" – זה נקרא להציק. הורים שפוגעים ומעליבים את ילדיהם, לא רק שהילדים יצאו לתרבות רעה, אלא הם יגדלו חולי נפש.

כמו כן אסור להשוות בין ילד אחד לשני; אסור להוכיח ילד: "למה אתה לא יכול להיות כמו הבן של השכן?" "למה אתה לא יכול להיות מסדר כמוהו?" "אתה יודע למה אני לא יכול להיות כמוהו? כי אני זה אני, והוא זה הוא". כל זה נקרא להציק, אבל לדרוש מהילדים לעזור וכו', את זה צריכים לעשות וזה לא נקרא להציק.

ועל כלם צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך על ילדים טובים, מוהרא"ש ספר, פעם הגיע יהודי אל החפץ החיים הקדוש זכותו יגן עלינו לבקש ברכה על ילדים טובים, החפץ חיים לקח ספר תהלים שהיה נפוח מרטיבות, והראה את זה ליהודי ואמר לו: "זה התהלים של אמא שלי עליה השלום שבו היא היתה בוכה כל יום להשם יתברך שתזכה לילדים טובים, כך זוכים לילדים טובים".

יעזר השם יתברך שתראה הרבה נחת מילדיך.

...

(ספר עצתו אמונה חלק ב', מכתב קנו)

איזה ספורים טוב לספר לילדים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אתם מדברים הרבה שישפרו ספורי צדיקים לילדים, במיוחד ספורים שאפשר לחקות, אבל אני רוצה לדעת איפה אפשר למצא ספורים טובים כגון אלו לילדים. אולי אתם יכולים לעזור לי?

ישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמני-ב, כ"ג ניסן, אסרו חג פסח, שנת תשע"ח

לכבוד ... גרז יאיר

קבלתי את מכתבך

היום יש שפע של ספרי ספורים; יש ספורים יפים של צדיקים, כמו כן יש ספורים יפים מחכמינו זכרונם לברכה מכל המדרשים והגמרות איך התנאים והאמוראים הקדושים היו חיים. כך גם יש הקלטות יפות של ספורים שבהם מספרים מאד יפה ספורים מחכמינו הקדושים איך הם התנהגו; כשקוראים את זה ושומעים את זה מתעוררים מאד לעבודת השם.

רבנו אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רלה): "דע שספרי מעשיות מצדיקים, הינו ממה שארע להם, הוא דבר גדול מאד, ועל ידי זה נטהר מחשבתו", כי כששומעים ספור של צדיק איך הוא לא נבהל כשעבר עליו קשי, אז המוח מטהר מכל הדאגות והדמיונות וכו' וכו',

מתחילים לחשב: 'יש בורא לעולם', מתחילים לראות שכל השאר הוא הכל, זה הפונה שהמח מתבהר. אבל רבנו אומר (שם) שצריכים לדעת איך לספר את הספור; העקר צריכים לראות שיוציאו התחזקות מהספור, שגם אנחנו נעבד את השם כמו שהצדיקים נהגו.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רמח): "דע, שספרי מעשיות מצדיקים, הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים, נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדול להשם יתברך, בחשק נמרץ מאד", מקבלים חשק חזק להיות יהודי כשר על ידי שרואים למה הצדיקים זכו בחייהם.

צריכים להזהר מאד מה נותנים לילדים לשמוע; לצערנו יש הרבה קלטות של ליצנות באצטלא דרבנן. זה נראה ספור חסידי וכו' אבל זה מלא בסם המות; כל כולו ליצנות מכל מנהג של צדיקים.

רואים שרבנו הקדוש צנה לילדיו (פסחים קיב): "אל תדורו בשכנציב", כי הם יצאים גדולים ואתם תגוררו אחריהם; רואים מכאן כמה חמורה הוא ליצנות ועד כמה אדם צריך להזהר איפה הוא גר, עם מי הוא מתדבר, ואיזה ספורים / שיעורים שומעים.

יעזר השם יתברך שנוכל לחנך את ילדינו ביראת שמים, שהם יגדלו יהודים פשרים, אמן.

...

(עצתו אמונה חלק ד' מכתב רצו)

שבועות הקיץ בקעמפ הם שבועות חשובים באפן קריטי לילדים

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת חקת, ד' תמוז, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד יקירי ... גרז יאיר

שבועות הקיץ בקעמפ הם שבועות חשובים באפן קריטי לילדים בכלל, ובפרט לילדים שבאים מבתיים לא מסדרים. בשבועות אלו אפשר להכניס בהם הרבה, כשהולכים לישן ובאכל, במשחקים ובשנה; אפשר לעבד אתם על הדרך ארץ ועל המדות שלהם.

השם יתברך יתן להם סייעתא דשמיא, שתצליח עם כל ילד, שזה ילדך לה בקלות.

לה לטיל כל יום בין העצים והעשבים; תבקש עבורך, עבור המשפחה שלך, ועל כל תלמיד.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת פנחס תשפ"ב)

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו והתו נפשכם -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com